

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **K. K.**

skazanego z art. 178b k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 lutego 2025 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 21 maja 2024 r., sygn. II Ka 97/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 30 października 2023 r., sygn. II K 464/23,

p o s t a n o w i ł

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2) zwolnić skazanego K. K. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i przejąć je na rachunek Skarbu Państwa;

3) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A.P. , Kancelaria Adwokacka w N., kwotę 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% podatku Vat, za sporządzenie i wniesienie kasacji w charakterze obrońcy z urzędu skazanego K. K. .

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Targu z dnia 30 października 2023 r., sygn. akt II K 464/23 uznano K. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 178b k.k. i art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k. przy zast. art. 64 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. w związku z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzekając na mocy art. 62 k.k. terapeutyczny system wykonania tej kary. Na mocy art. 63 § 1 k.k. Sąd zaliczył na poczet kary okres zatrzymania oskarżonego od dnia 25 marca 2023 roku godzina 14:12 do dnia 27 marca 2023 roku godzina 13:20. Jednocześnie Sąd orzekł wobec oskarżonego na mocy art. 42 § 3 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, a na mocy art. 43a § 2 k.k. świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonymi oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Na zasadzie art. 627 k.p.k. Sąd zasądził od oskarżonego K. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 (pięćset) złotych tytułem częściowych wydatków, zaś na zasadzie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca z urzędu oskarżonego K. K. adw. A. P. , zarzucając: obrazę przepisów prawa materialnego, błąd w ustaleniach faktycznych oraz rażącą niewspółmierność kary.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2024 r., w sprawie o sygn. akt II Ka 97/24, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Sąd zasądził również od Skarbu Państwa wynagrodzenia za obronę z urzędu przed sądem okręgowym.

Prawomocny wyrok Sądu Odwoławczego zaskarżył w całości na korzyść skazanego obrońca z urzędu, która zarzuciła:

- I. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, a to art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., poprzez

przyjęcie, że popełnił on czyn zabroniony kwalifikowany przy zastosowaniu podwójnej recydywy - raz z art. 178a § 4 k.k., a drugi raz z art. 64 § 1 k.k., co było błędem, albowiem przypisanie sprawcy działania w warunkach określonych w art. 178a § 4 k.k. *in principia* stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę do odpowiedzialności na podstawie tego przepisu, nadto zgodnie z art. 57 § 1 k.k. jeżeli zachodzi kilka niezależnych od siebie podstaw do nadzwyczajnego obostrzenia kary, sąd może tylko jeden raz karę nadzwyczajnie obostrzyć, uwzględniając przy określaniu wymiaru kary łącznie zbiegające się podstawy obostrzenia; wskutek powyższego orzeczono wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności dwukrotnie obostrzoną w oparciu o różne podstawy prawne,

- II. rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego w zakresie zastosowania środka karnego, a to art. 42 § 3 k.k. poprzez orzeczenie wobec oskarżonego K. K. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, chociaż na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 04 czerwca 2024 r., sygn. akt: SK 22/21, art. 42 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 541), w zakresie, w jakim obliuguje sąd do orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio w razie popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k., jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ,

W związku z tymi zarzutami wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania; wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji; zwolnienie oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym; zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, albowiem nie zostało one uiszczone ani w całości ani w części.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Tak tylko można ocenić oba jej zarzuty, które nie spełniają rygorów przewidzianych w karnej ustawie procesowej w art. 523 § 1 k.p.k. dla jedynie dopuszczalnych jej podstaw. Stosownie do przywołanej regulacji stanowią je, obok uchybień mających charakter bezwzględnych podstaw odwoławczych wskazanych w art. 439 k.p.k., tylko inne rażące naruszenie prawa, które może mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Z woli ustawodawcy nie każde naruszenie prawa może stanowić podstawę kasacji, Aby nią być musi być "rażące", a więc jaskrawe, rzucające się wręcz w oczy, poważne, jednoznaczne, oczywiste, a przy tym takie, że może mieć - nie każdy - ale "istotny" wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Te kumulatywnie przez ustawę karna procesową wymagane cechy zgłaszanych w kasacji uchybień, warunkujących jej skuteczność, ma (zgodnie z treścią art. 526 § 1 k.p.k.) wykazać skarżący. Zważyć jeszcze należy i na to, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, o czym stanowi przepis art. 536 k.p.k. Trzy wyjątki wskazane w tym przepisie pozwalające sądowo kasacyjnemu przekroczyć tak określone granice rozpoznania kasacji w niniejszej sprawie nie wystąpiły. To oznacza, że obowiązkiem Sądu Najwyższego było rozpoznanie zarzutów kasacji obrońcy skazanego tylko w takiej formule opisowej i prawnej w jakich je sformułowano.

Czyniąc to w zakresie pierwszego zarzutu kasacji zauważyć należy, że tych samych (tylko lekko dla potrzeb kasacji uzupełnionych o treść art. 57 § 1 k.k.) kwestii, które są przedmiotem tego zarzutu dotyczył także pierwszy zarzut apelacji obrońcy. Sąd Okręgowy prawidłowo zarzut ten rozważył na stronach 4 i 5 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Wskazując -trafnie - bezzasadność tego zarzutu. Analiza tej części owego dokumentu procesowego pozwala wnioskować o rzetelności przeprowadzonej przez ten Sąd - w tym zakresie - kontroli odwoławczej. Zresztą uchybień co do jej przeprowadzenia z punktu widzenia przepisów określających tego zasady skarżący w kasacji Sądowi odwoławczemu nie zarzucił.

Sądy orzekające w sprawie słusznie przyjęły, że przypisanie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu recydywy z art. 64 § 1 k.k.

To stanowisko zgodne jest ze stanowiskiem zajęтым przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 maja 2020 r., IV KK 735/19, w którym stwierdzono, że: „Sprawcy czynów o znamionach opisanych w przepisie art. 178a § 4 k.k. odpowiadają na zasadach ogólnych (nie ma ustawowych podstaw do wyłączenia wobec nich uregulowań części ogólnej Kodeksu karnego), wobec czego wypełnienie dodatkowych szczególnych przesłanek przewidzianych w art. 64 § 1 k.k., powinno prowadzić do przypisania im działania w warunkach określających recydywę specjalną podstawową, ze wszystkimi wynikającymi z tego konsekwencjami.”

Jeśli chodzi o zarzut drugi dotyczący wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., SK 22/21, to w wyroku tym stwierdzono, że art. 42 § 3 k.k. jest niezgodny m.in. z art. 45 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim obliguje do orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Sąd nie jest zatem zobowiązany do jego orzeczenia, ale może go orzec w razie stwierdzenia takiej potrzeby. W apelacji obrońca nie kwestionował ani konstytucyjności owego przepisu. ani też zaistnienia potrzeby orzeczenia dożywotnio tego środka karnego. Zważywszy na przywołane przez oba Sądy – jako uzasadniające wymiar orzeczonej wobec skazanego kary – liczne i istotne okoliczności obciążające (wysokość stężenia alkoholowego w wydychanym powietrzu u skazanego - dwukrotnie przekraczająca minimalną granicę, obowiązujący wobec niego już dożywotni prawomocny zakaz kierowania wszelkimi pojazdami mechanicznymi w ruchu lądowym, czternastokrotna wcześniejsza karalność, w tym za przestępstwo z art. 244 k.k.) można w sposób uprawniony stwierdzić, że te zaistniałe wobec skazanego fakty wręcz samoistnie (i to bez obligatoryjnego nakazu zawartego w omawianym przepisie) kreowały potrzebę orzeczenia wobec skazanego dożywotnio owego środka karnego. Stąd też w realiach niniejszej sprawy nawet uwzględnienie treści przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sposób postulowany przez skarżącego i uznanie zasadności tego zarzutu kasacji nie gwarantowałoby (w końcowym efekcie) uchylecia dożywotności zakazu, bowiem brak by było przesłanek do uznania, że ta obraza przepisu art. 42 § 3 k.k. miała *in concreto* istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. A to jest przecież niezbędne do uznania zasadności takiego rodzaju podstawy kasacji.

Niezależnie od tego słusznie zwrócił również uwagę prokurator, że wymieniony wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie wskazuje innej daty jego wejścia w życie niż data wynikająca z jego ogłoszenia. Tym samym nie można przyjąć, że art. 42 § 3 k.k. w zakresie, w jakim obliguje Sąd do orzeczenia środka karnego traci moc obowiązującą od chwili jego uchwalenia. W badanej sprawie oba wyroki wydane zostały przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny. Zwrócić również należy uwagę, że Trybunał Konstytucyjny orzekał w sprawie SK 22/21 w składzie, w którym brał udział tzw. sędzia-dubler Justyn Piskorski. W tym zakresie odesłać można do argumentacji zawartej w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2023 r., I KZP 5/23 (Lex nr 3644320).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]